

Protokoll fra møte i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

21.01.2026 kl. 12:30 – 14.15

Møterom 546

Til stede:

Magne Strandberg (leder) (a)
Bjørn Henning Østenstad (nestleder) (a)
Erling Johannes Husabø (vara) (a)
Linda Midtun (b)
Mari Anne Franklin (c)
Elida Bauge (d)
Einar Tofteng Tømmerhol (vara) (d)

Sekretær: Maria Sandtorv Møller

Kontakt: studieutvalget.jurfa@uib.no

Elements: 2026/219

Neste møte: 04.03.2026, kl. 12:30 i møterom 546.

Sak 1/26 Godkjenning av innkalling og dagsorden	
	Innkalling:
	Dagsorden:
Sak 2/26 Orienteringssaker	
1	Protokoll fra SU 10.12.2025.
2	Fullmaktsvedtak: a) JUS213-1 Erstatningsrett: Tilgang til rettskilder i Lovdata på eksamen b) JUS214-1 Tings- og immaterialrett: Endringer i litteraturliste
	<i>Fullmaktsvedtakene fås ved henvendelse til studieutvalget.jurfa@uib.no</i>
3	Digital kompetanse i jussutdanningen: Presentasjon v/Håkon Aase Kristiansen om KI-bruk blant jusstudentene
4	Digital kompetanse i jussutdanningen: Statusrapport til UiB
5	Innføring av ny digital læringsplattform (Canvas)
6	Høring om endringer i universitets- og høyskoleloven (muntlig orientering): https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-om-endringer-i-universitets-og-hoyskoleloven-studieavgift-advokatutgifter-og-klagesensur/id3124903/?expand=horingssvar
Sak 3/26 Saker til drøftelse/høring/uttalelse	
1	Eksamenstid og dimensjonering av eksamensoppgaver

SU uttaler

Studieutvalget noterer seg at det er mange studenter som har utvidet tid på eksamener i juss, og at tallet er atskillig høyere enn for de andre fakultetene. Studieutvalget ber studiedekanen og studieadministrasjonen om å legge frem en sak hvor det redegjøres for hvordan søknader om utvidet tid på eksamen blir håndtert, hvilke regler man tar utgangspunkt i, hvilket rettslig handlingsrom man har, om det vurderes andre tiltak enn utvidet skrivetid og om hensynet til de andre studentene blir tilstrekkelig ivare tatt.

2**SU uttaler**

Sensurfrister for Det juridiske fakultet

Studieutvalget oppfordrer fakultetsstyret til å vedta foreslått midlertidig Forskrift om frister for sensur av eksamen ved Det juridiske fakultet ved Universitetet i Bergen.

Vedtakssaker**Sak 4/26****Vedtak**

Justering i handlingsplan for utdanning – oppfølging av styresak 91/25

Studieutvalget vedtar følgende endringer i handlingsplan for utdanning 2026-2027:

G: Studiet skal ha ein klar internasjonal dimensjon

Delmål	Aktivitet	Ansvarleg
<u>Gjere studentane førebudde på ein arbeidsmarknad der internasjonale rettsspørsmål blir stadig viktigare</u>	<u>Sørge for at masterstudiet i rettsvitenskap, også i framtida, har eit sterkt fokus på internasjonal rett, og betydninga for nasjonal rett</u>	<u>Dekanatet/studieseksjonen</u>
Fakultetet skal sikre at studentane får høve til å studere ved gode institusjonar i utlandet	Fortsette utvikling av <u>utvekslingsportefølja gode avtaler for innveksling og utveksling</u>	Dekan/studieseksjonen

Eventuelt

Magne Strandberg

Leder

Maria Sandtorv Møller

Sekretær

Steinar Vestad

Dato
05/12/2025

Referanse
2023/6990

Rapport: Pilotprosjekt for redesign av studieprogram 2025, Det juridiske fakultet

Innledning

Prosjektet *Digital kompetanse i jussutdanningen* har som mål å integrere kunnskap om kunstig intelligens (KI) og digitale verktøy i masterstudiet i rettsvitenskap. Bakgrunnen er den raske utviklingen av generative KI-verktøy, som utfordrer både juridisk metode og rettsstatlige prinsipper. Jurister vil i økende grad møte KI i sin arbeidshverdag, og det er avgjørende at jusstudenter tilegner seg både praktiske ferdigheter og kritisk refleksjon rundt metodiske, etiske og rettssikkerhetsmessige problemstillinger.

Tiltakene skal implementeres på alle fem studieår.

Det innebærer et stort løft for å heve kompetansen blant egne ansatte, samtidig som KI-verktøy og faglige KI-spørsmål skal innlemmes i studieprogrammet der det er hensiktsmessig, både for emnenes egenart, og for progresjonen i læringen til studentene. Kompetansebygging har derfor vært prioritert for å rigge organisasjonen for endring. Det har også vært et stort behov for formidling internt og eksternt, og prosjektet har stilt opp på mange arenaer.

Status per november 2025

Kompetanseheving for ansatte

- Oppstartsseminar 13. februar for hele fakultetet med professor i Kunstig intelligens, Alexander Selvikvåg
- Tre workshops gjennomført. Vit. ass. ansatt i prosjektet har stått for presentasjoner og opplegg sammen med ressurser fra prosjektgruppen
 - **Samling 1:** Grunnleggende bruk av Microsoft Copilot.
 - **Samling 2:** Utforming av oppgaver, sensorveiledninger og litteratursøk med KI-verktøy.
- **Samling 3:** Foredrag om faktisk KI-bruk blant studenter, basert på nasjonale og lokale undersøkelser..

Postadresse
Universitetet i Bergen
Det juridiske fakultet
Postboks 7800
N-5020 BERGEN

E-post:
post@uib.no

Organisasjonsnummer
874 789 542

Saksbehandler
Nina Østensen
Telefon: 55589756
Mobil:
E-post: Nina.Ostensen@uib.no

Implementering i studieprogrammet

Første studieår:

- 9 studiepoeng er omdisponert for å integrere KI-tematikk. Og læringsutbyttebeskrivelsene er oppdatert tilsvarende (se kursivert tekst under her for hvert emne).
- Produksjon av 3 videoer til førsteårsstudentene om Bergensmodellen til sider som er felles for flere førsteårsemner på Mitt UiB, og hvordan de får best mulig læring av modellen. Det er særlig viktig for å unngå at ferske studenter som ikke er kjent med den gode læringen som ligger i å skrive og kommentere på tekst bruker KI-verktøy på en måte som kortsletter læringsprosessen. Prosjektet sto for midler til vit.ass., mens fakultetets studieutvalg finansierte resten.
- **JUS100-1 Innføring i juridisk metode:** Nytt læringsutbytte: *«Forklare utfordringer og muligheter for bruk av kunstig intelligens i juridisk argumentasjon»*. KI er integrert i mål og innhold, og fra 2025 med eksplisitt kobling til EUs KI-forordning og forslaget om norsk KI-lov. Emnet har også fått ansvar for studentenes grunnleggende kunnskap om KI og juss, både klok bruk, og grunnleggende rettsstatlige perspektiv på bruk av KI i juss. Emnet har utviklet av helhetlig læringsdesign om KI og juss med en egen læringsstige for KI på emnet.
Fra høst 2024: Forelesninger med kunnskap om KI og forståelse av rettsstatlige utfordringer ved bruk av KI i juss. To seminarer med studentaktive oppgaver som krever bruk av KI. DIGI101 og DIGI101 er anbefalt forkunnskap.
- Fra høst 2025:
 - Informasjonsside på Mitt UiB med grunnleggende informasjon om KI og juss som ligger tilgjengelig for samtlige emner på første studieår
 - Forelesning med grunnkunnskap om KI i et rettsstatsperspektiv, forelesning om AI Act og forslaget om KI-lov.
 - Høringsnotat til ny KI-lov kapittel 1 til 3 som kjernelitteratur
 - Fireoppgaver i seminarundervisningen inkluderer oppgaver om KI, men også generelle tema med KI-relevant kunnskap
 - Vi har undersøkt mulighetene for å bruke språkmodeller til rollespill i seminarundervisning, men støtte vår 202025 på begrensninger ved Copilot.
- **JUS212-1 Avtalerett:** Læringsutbytte inkluderer nå *«Forklare regler ved digital avtaleinngåelse og gi eksempler på hvordan teknologisk utvikling påvirker rettsreglene»*. Emnet bygger videre på JUS100-1 og gir grunnleggende forståelse av KI-implikasjoner i avtaleretten.
Høst 2025: Storgruppeoppgave som ga trening i å vurdere løsningsforslag som er utarbeidet av KI-verktøy.
- **JUS213-1 Erstatningsrett:** Emnet starter i desember 2025. Studentene skal bygge på kunnskap fra Exfac om AI Act og bruke dette i studiet av EU produktansvarsdirektiv. De skal nå, ifølge læringsutbyttebeskrivelsen, kunne *«gi en redegjørelse for innholdet i de sentrale vilkår i produktansvarsdirektivet og hvilke vurderingstema som blir særlig sentrale under ansvarsgrunnlaget når produktet er basert på kunstig intelligens»*.
Vår 26: Det er planlagt en storgruppesamling der studentene skal ta i bruk KI-verktøy i forberedelsene til prosedyre, med tydelig og konkret veiledning fra emneansvarlig. Studentene skal forberede, vurdere og dokumentere bruken av verktøyene.

- **JUS214-1 Tings- og immaterialrett:** Emnet starter opp våren 2026. Studentene skal nå, ifølge læringsutbyttebeskrivelsen «gjøre greie for hvordan bruk av kunstig intelligens som ledd i frembringelsen av åndsprodukter påvirker muligheten til å få opphavsretts- og patentrettsbeskyttelse for slike frembringelser» og «gjøre greie for lovligheten av bruk av åndsprodukter ved opptrening av kunstig intelligens».

Vår 25: Gjesteforelesning med Bernt Hugenholtz om Copyright and AI

Andre/tredje studieår:

- **JUS222 Forvaltningsrett:** Læringsutbytte er endret til «rettslege problemstillinger ved automatiserte avgjerdsprosesser, særleg bruk av kunstig intelligens». Våren 2025 gjennomførte studentene en oppgave om KI-genererte forvaltningsvedtak, og det er planer for ytterligere utvikling av emnet våren 2026.
- **Håndtering av stort kildemateriale:** Vi har vært i kontakt med Lovdata og fulgt deres utvikling av et nytt rettskildesøk basert på generativ kunstig intelligens. Teknologien er foreløpig ikke moden for å ganne behovet til studentene, men vi jobber videre med problemstillingen. I JUS221 Rettsstaten er kildetilfanget stort og studentene gjøres oppmerksomme på å være nøye med å verifisere kilder de finner ved bruk av KI-verktøy.

Femte studieår:

- Nytt emne **JUS391 Juridiske utredninger (10 sp.)** med tungt KI-fokus er etablert. Studentene skal kunne diskutere og vurdere rettslige og etiske spørsmål knyttet til bruk av KI-verktøy i større juridiske utredningsarbeid. Forelesning om KI er gjennomført, og eksamen høsten 2025 inkluderte spørsmål om KI-verktøy i masterarbeid.

Formidling

Podcasten KI-LEX utforsker mulighetene og utfordringene som kunstig intelligens bringer i en juss-kontekst. Formatet er myntet på et bredt publikum, men studentene våre er en hovedmålgruppe. De ulike episodene tas inn i undervisningen på ulike emner der det passer, f.eks. er det naturlig at episoden om bevisvurdering anbefales for studenter i Rettergang på fjerde studieår. Det er siden mai 2025 publisert 10 episoder:

- **Fra hype til hverdag: KI på advokatkontoret** - Erfaringer fra hvordan advokatbransjen forholder seg til den nye teknologien
- **Bevis på boks: Når KI møter retten** - Om hvordan kunstig intelligens utfordrer hele fundamentet for bevisvurdering i retten
- **Studentenes hemmelige KI-liv: Hva 4000 stemmer avslører.** – Hvordan studenter faktisk bruker KI i studier, læring og gruppearbeid.
- **Når KI arver fordommer** – Skjeve data, bias i språkmodeller og hva det betyr for juss og rettssikkerhet.
- **KI: Personvernets død?** – KI kontra personvern og GDPR, og om selskaper lovlig kan bruke våre data.
- **Studentperspektiv: Juks, sparringpartner eller begge deler?** – Grensene mellom lovlig KI-bruk, læring og juks for studenter.

- **Fra lovbok til laptop? Fra paragraf til prompt?** – Hvordan juridisk utdanning og eksamen endres av KI-verktøy.
- **Lovdata i KI-drakt** – Lovdatas nye KI-baserte søk og hva det betyr for juristers arbeid.
- **Mr. Bot goes to Brussels: KI-forordningen og personvern** – EUs KI-forordning (AI Act), risikonivåer og forholdet til personvern.
- **Please explain: LEXplain!** – Hvordan språkmodeller fungerer, og hvordan de kan (og ikke bør) brukes i jussen.
- **KI er her ... hva gjør vi med utdanning nå?** – Presenterer prosjektet og snakker om alt fra maskinlæring, undervisning, retningslinjer for studentene, og gir deg noen tips på veien
- **Velkommen til KI-LEX: Keep calm and KI** – Hvorfor KI er viktig for studenter, diskuterer trender innen undervisning, og ser på både de beste og verste scenarioene for KI i fremtiden.

Prosjektet har ellers hatt omfattende formidling både internt ved UiB og eksternt, med foredrag og presentasjoner for ulike målgrupper, bl.a.:

- Advokatforeningen Vestland
- NIH utdanningsdag
- FUGL-konferansen
- Rettssikkerhetskonferansen
- Presentasjon for fakultetets arbeidslivspanel
- UiBs studiekvalitetsseminar
- BERG-nettverket
- Juristforbundet-Kommunes fagkonferanse 2025
- Presentasjon for universitetsstyret
- Presentasjon ved Københavns Universitet
- Innlegg på AHKR (Arkeologi, Historie, Kulturvitenskap og Religion)
- Nordic Network for European Legal Studies Conference 2025 (CENTENOL)
- Seminar ved SLATE med deltakere fra tyske institusjoner
- Presentasjon for styret i Juristforbundet
- Presentasjon for UiBs utdanningsutvalg

KI-plakat: Hva er god bruk av KI-verktøy

Vi har utviklet en plakat til studentene med 5 kortfattede og praktiske råd til hva som er klok bruk av KI-verktøy. Plakaten er publisert på infoskjermer, nettsidene våre og i Mitt UiB. Det henger også fysiske plakater rundt omkring på Dragefjellet der studentene oppholder seg. Plakaten inneholder en QR-kode som viser videre til våre mer utfyllende retningslinjer for bruk av KI-verktøy

Vurdering og plan videre

Prosjektet følger i hovedsak tidsplanen for kompetanseheving og implementering på første studieår. Tidsplanen er forskjøvet noe for arbeidet med 3. og 4. studieår, men vi tar sikte på å integrere kunnskap om kunstig intelligens og digitale verktøy høsten 2026 som planlagt. Tiltakene som er evaluert av studentene justeres i tråd med tilbakemeldingene.

Det er en større bevissthet om problemstillingene blant lærere og studenter, og vi fortsetter å innføre KI-tematikk i studieprogrammet der det er naturlig med tanke på de ulike emnenes egenart, og på progresjonen i kompetansen til studentene.

Vi jobber videre med generell informasjon til studentene om god bruk av KI-verktøy, og vi fortsetter å spille inn episoder av podcasten KI-LEX. Vi ser at det er nyttig å formidle ulike perspektiver på KI og juss – både for studentene våre og andre interesserte, bl.a. studentenes fremtidige arbeidsgivere.

Med vennlig hilsen

Magne Strandberg
studiedekan

Nina Østensen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrifter.

Utvalg: Studieutvalget ved Det juridiske fakultet
Saksnummer: 2/26-5
Møtedato: 21.01.2026
Journalnummer: 2026/219

Innføring av ny digital læringsplattform (Canvas)

Universitetet i Bergen er for tiden i gang med en prosess med sikte på å rulle nye digital læringsplattform (LMS). Utdanningsutvalget behandlet en sak om dette like før jul, se sak 45/25. Innføringen av en ny plattform vil innebære en overgang til fullversjon Canvas.

Fakultetet har blitt bedt om å være ett av pilotfakulteter for den nye plattformen. Det innebærer at den nye plattformen etter planen skal ruller ut for vårt fakultet allerede høsten 2026.

I arbeidet med å implementere den nye plattformen har UiB satt ned flere arbeidsutvalg, noe det er redegjort for i saken fra Utdanningsutvalget. Magne Strandberg vil være én av de to studiedekanene i ressursgruppen for faglig-pedagogiske spørsmål.

Saken legges frem for Studieutvalget til orientering. Utdanningsutvalgets sak 45/25 ligger vedlagt, og det vil i tillegg bli gitt en muntlig redegjørelse fra studiesjef og studiedekan.

Bergen 13. januar 2025

MS

Saksnummer

Sak 45/25 Prosess for ny digital læringsplattform (LMS)

Vedtakssak

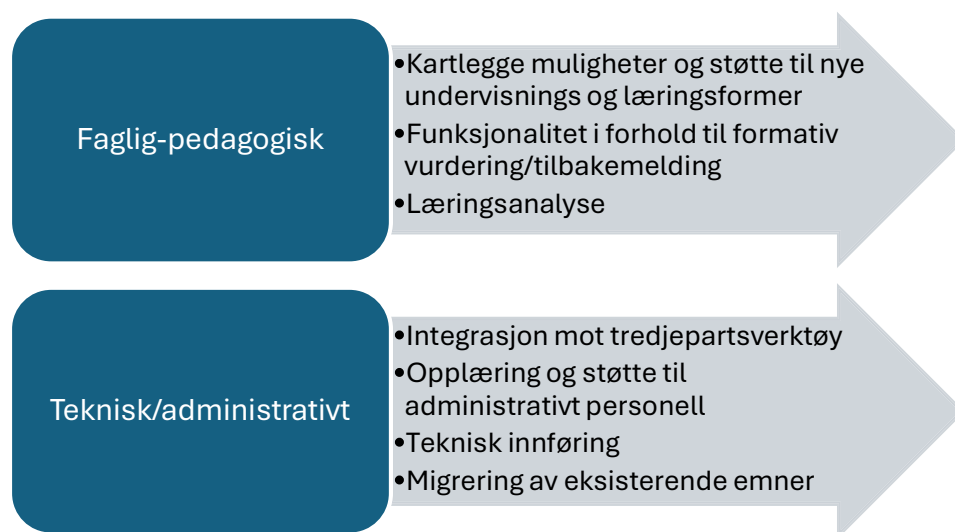
Bakgrunn

Universitetet i Bergen (UiB) står overfor en strategisk satsing for å videreutvikle det digitale læringsmiljøet gjennom innføringen av Canvas som ny læringsplattform. Endringen representerer mer enn en teknisk oppgradering. Ambisjonen for det nye LMS-et er at det skal understøtte og styrke kvaliteten i utdanningene, gjennom å støtte pedagogisk innovasjon og møte økende krav til fleksibilitet og tilgang på digitale verktøy.

Dagens system, Mitt UiB, har begrensninger når det gjelder funksjonalitet, integrasjoner og kapasitet til videreutvikling. Den nye versjonen av Canvas gir nye teknologiske mulighetene, og et mer moderne, brukervennlig og tilpasset verktøy som kan støtte læringsprosesser på nye måter.

Innføringsprosess

Sentrale hensyn i overgangen er at det blir gitt god faglig og organisatorisk støtte, og at innføringen gjøres med lavest mulig risiko, og minst mulig belastning for undervisere, studenter og administrasjon. For at overgangen skal bidra til å heve kvaliteten i undervisning og vurdering, vil innføringsprosessen bli organisert i to spor; et teknisk- administrativt og et faglig pedagogisk, som skissert i figuren under:

Organisering

For å oppnå ambisjonen om kvalitetsheving i forbindelse med systeminnføringen, er det avgjørende med bred forankring i organisasjonen. Dette er bakgrunnen for å dele innføringen i to spor som skal ivareta både det fagligpedagogiske perspektivet og den tekniske innføringen.

Utdanningsutvalget vil ha det faglige ansvaret for oppfølging av prosjektet. Det foreslås å etablere en ressursgruppe bestående av representanter fra Utdanningsutvalget, UPED, SLATE, samt student- og underviserrepresentanter. En pro/visedekan for utdanning vil lede ressursgruppen, Studieavdelingen

vil være sekretariat for gruppen. Ressursgruppen vil ha ansvar for oppfølging av de faglig-pedagogiske målene for prosjektet.

Under følger forslag til mandat for ressursgruppen:

Formål

Ressursgruppens overordnede mål er å gi faglig-pedagogiske perspektiver for innføring og bruk av Canvas LMS og å gi råd til organisasjonen om god bruk av LMS-et. Gruppen skal legge til rette for at universitetets fagmiljøer og studenter får nye, bedre og mer fleksible muligheter for undervisning, læring, tilbakemelding og oppfølging.

Mandatbeskrivelse

Ressursgruppen skal gi anbefalinger for innføringen av Canvas LMS og skal:

- 1. Foreslå hvordan læringssystemet kan brukes for å følge opp studentene gjennom studieløpet – med særlig vekt på å strukturere læringsarbeidet, gi studentene tilbakemelding og formativ vurdering.*
- 2. Motta løypemeldinger fra det teknisk/administrative arbeidsgruppen i innføringen, for å komme med anbefalinger til veivalg for implementering og videre bruk av nytt LMS.*
- 3. Kartlegge pedagogiske muligheter - gjennom en systematisk analyse av hvordan Canvas kan støtte ulike undervisningsformer, inkludert blended learning, samarbeidslæring og hverandrevurdering.*
- 4. Støtte til undervisere og studenter: forslag til utvikling av veiledningsmaterieell for kompetansebygging og aktiv involvering av de aktuelle målgruppene.*
- 5. Læringsanalyse: Vurdere muligheter og begrensninger ved bruk av data for å følge opp studentenes læring og progresjon, herunder nødvendige etiske og juridiske avklaringer.*

Ressursgruppen orienterer utdanningsutvalget om prosess og bruker UU som referansegruppe. Gjennom utvalget blir informasjonen spredt i faglig linje. I tillegg må det informeres på egnede arenaer underveis.

Innføringssteam

I tillegg til ressursgruppen vil det etableres et innføringsteam bestående av ressurser fra IT-avdelingen og Studieavdelingen. Teamet har som formål å sikre en trygg, effektiv og behovstilpasset implementering av systemet. Dette innebærer at systemet skal integreres med eksisterende løsninger, at data skal migreres på en sikker måte, og at det skal gjennomføres pilotering, opplæring og etablering av drift.

Teamet vil ha ansvar for den operative gjennomføringen av prosjektet. Det vil følge opp piloter, koordinere tiltak på tvers av fakultetene og sørge for at fremdriften er i tråd med de mål og indikatorer som er satt. Teamet vil ha en prosjektorganisering med egen styringsgruppe.

For å sikre prioritering av administrative ressurser vil teamet ha en formell kobling til produktstyret for digitalt læringsmiljø. UiB har strukturert digitaliseringsarbeidet gjennom et overordnet porteføljestyre og tre underliggende produktstyrer; for digitalt læringsmiljø, digitale

forskningstjenester og digital administrasjon og formidling ([Digitalisering ved UiB | For ansatte | UiB](#)). Dette sikrer at nødvendige midler og kapasitet blir tilgjengelig, og at prosjektet kan levere på de ambisjonene som er satt.

Teamet vil også rapportere jevnlig til den faglige ressursgruppen. Rapporteringen vil omfatte status for piloter, fremdrift, identifiserte gevinster og eventuelle utfordringer.

Pilotering og innføring

Piloteringen av Canvas vil starte med to utvalgte fakulteter. Det er en fordel å begynne med fakulteter der det er få studenter som tar emner på tvers av fakultetene, da dette gir en mer oversiktlig og kontrollert innføringsprosess. I tillegg vil vi unngå at en student må oppleve to versjoner av Canvas i ett semester. Ved å avgrense piloteringen til to fakulteter, testes funksjonalitet, brukervennlighet og integrasjon mot eksisterende systemer i en mindre og mer håndterbar skala.

Pilotene vil fungere som utprøvingsarenaer der både undervisere, studenter og administrativt ansatte får anledning til å erfare hvordan LMS-et støtter undervisning, læringsaktiviteter og studieadministrative prosesser. Erfaringene fra pilotene vil bli systematisk innhentet og analysert, slik at man kan identifisere styrker, svakheter og behov for justeringer før systemet rulles ut til hele universitetet.

Gjennom piloteringen vil det også etableres rutiner for opplæring, brukerstøtte og kommunikasjon, slik at fakultetene som deltar får tett oppfølging. Resultatene fra pilotene vil danne grunnlag for videre beslutninger om utrulling, og vil bidra til å sikre at innføringen av Canvas skjer på en måte som ivaretar både kvalitet og brukervennlighet.

Tidsplan

Prosjektet vil formelt starte etter utdanningsutvalget sin gjennomgang av saken (10. desember 2025). Avtalen med leverandør kan signeres fra medio desember 2025, den tekniske innføringen vil starte opp etter dette.

Gjennom prosjektperioden vil ressursgruppen orientere om fremdrift og utvikling til utdanningsutvalget. Disse orienteringene vil være viktige for å sikre forankring og synliggjøre resultater og utfordringer underveis.

Ved utgangen av 2026, vil prosjektet bli avsluttet formelt i ressursgruppen. Samtidig vil teamet ha fullført piloteringen og fått alle fakultetene koblet på. Den endelige avslutningen av teamets arbeid vil være 1. februar 2027.

Forslag til vedtak:

1. Utdanningsutvalget tar overordnet plan for innføring av Canvas ved UiB til orientering.
2. Utvalget oppretter en ressursgruppe for å gi faglig-pedagogiske og læringsteknologiske rammer for innføringen.

3. Ressursgruppen gis mandat i henhold til beskrivelsen i saksforelegget, med de innspill som framkom i møtet.
4. Prorektor for utdanning utnevner medlemmene av ressursgruppen, innenfor rollene som er beskrevet i mandatene.

Utvalg: Studieutvalget ved Det juridiske fakultet
Saksnummer: 3/26-1
Møtedato: 21.01.2026
Journalnummer: 2026/219

Eksamenstid og dimensjonering av eksamensoppgaver

Sakens bakgrunn

I løpet av forrige studieår fremmet studentrepresentantene i fakultetsstyret en sak med ønske om å utvide antall timer på skoleeksamen (saleksesamen). Ønsket ble i hovedsak begrunnet på to måter: For det første ønsket studentene mer tid for å kunne reflektere mer over temaene som gis til eksamen, blant annet for å kunne bruke mer tid på å bruke de relevante rettskildene de har tilgang til i Lovdata. For det andre begrunnet de dette med at mange studenter har utvidet tid på eksamen, og at en utvidelse av eksamenstiden vil redusere fordelene med å ha ekstra tid.

Fakultetsstyret realitetsbehandlet saken i styresak 54/25,¹ som etterfulgte en sak fra studieutvalget. Både studieutvalget og fakultetsstyret sluttet seg til studentenes ønske om å få tilstrekkelig med tid til refleksjon på eksamen, og sluttet seg i hovedsak også til studentenes ønsker om å få en god dimensjonering av eksamensoppgavene. Studentene nådde likevel ikke frem med sitt ønske om å utvide eksamenstiden, noe som blant annet skyldtes økonomiske og praktiske hensyn knyttet til selve eksamensavviklingen. Men studentenes initiativ førte til flere endringer, som er oppsummert i Fakultetsstyret sitt vedtak:

Fakultetsstyret tar SUs vedtatte endringer i Instruks for oppgavegjeving og sensur punkt 1.1.2, b og 1.2, c til orientering.

Studiedekanen vurderer om det skal avholdes et eget lærermøte med de emneansvarlige for obligatoriske emner, JSU og SU om viktigheten av å utforme eksamensoppgavene innenfor forsvarlige rammer.

Studentenes initiativ førte altså til flere reglementsendringer, som er angitt i studieutvalgets sak 39/25-4. Endringene av Instruks for oppgavegjeving og sensur² gikk i korthet ut på følgende, der endringene er tatt inn med rød skrift:

Instruksens punkt 1.1.2 b) "Oppgaveutvalet skal spesielt kontrollere at oppgavene er formulerte klart og eintydig med tanke på fagleg innhald og form for oppgavesvar, jf. pkt. 1.3. **Vidare skal oppgaveutvalet kontrollere at oppgavene kan svarast på innanfor den tilgjengelege tida, med tilstrekkeleg tid til refleksjon.**"

Instruksens punkt. 1.1.2. c) "Der oppgaveutvalet ikkje vert samde, vert avgjerda teken med alminneleg fleirtal. Emneansvarleg har dobbeltstemme. **Om usemja gjeld om oppgåva er for omfattande kan studentrepresentantane krevje at studiedekanen trer inn i utvalet. I slike tilfelle har studiedekanen dobbeltstemme.**"

¹ https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/54-25_forslag_fra_studentrepresentantene_i_fakultetsstyret.pdf

² https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/instruks_oppgavegjeving_sensur_23.10.24.pdf

Instruksens punkt 1.2:

a) Eksamensoppgåver skal utformast under omsyn til emnet si læringsutbyteskildring.
b) Oppgåve og sensorretteiing skal utformast med sikte på at studentane sin samla relevante kompetanse, jf. læringutbyteskildringa, kjem til uttrykk og vert løna.

c) Det skal takast omsyn til

a. den tida studentane har til rådvelde for å svare på oppgåva og eventuell ordgrense for oppgavesvaret. **Oppgåva skal gje tid til refleksjon og må kunne løysast av ein student med heilt vanleg skrivetempo godt innanfor ordinær eksamenstid.**

b. kva kjelder/hjelpemiddel som er lovlege på den aktuelle eksamen, herunder særleg om studentane har høve til å bruke KI-verktøy til å svare på oppgåva.

c. om eksamen vert gjennomført i kontrollerte omgjevnader («saleksamen») eller ikkje.

d. kva nivå i studiet oppgåva gjeld for. Faglege og metodiske forventningar skal byggje på studentane sine samla kunnskaper og ferdigheiter.

e. om oppgåva skal svarast på i gruppe eller individuelt. f. at vurderinga (sensuren) skal skje i samsvar med dei kvalitative karakterskildringane og "Utfyllende retningslinjer for karakterfastsettelse i juridiske fag", jf. pkt. b).

Studentenes initiativ førte dessuten til at eksamenstid og dimensjonering av eksamensoppgaver har blitt satt på dagsorden i tiden deretter. I samsvar med fakultetsstyrets vedtak ble det den 29. oktober 2025 gjennomført et lærermøte om dimensjonering og utforming av eksamensoppgaver. Møtet ble ledet av studiedekanen, som i starten av møte redegjorde for det initiativet studentene hadde tatt og den saken som var blitt behandlet av fakultetsstyret. Under møtet ble det diskutert flere tiltak for hvordan eksamensoppgaver best kan utformes med sikte på å gi studentene tilstrekkelig tid til refleksjon, og med sikte på å gi en eksamensoppgave som samlet sett fungerer best mulig som en rettferdig og reell prøving av studentenes kunnskaper og ferdigheter innenfor emnets læringsmål.

Verken fakultetsstyret eller studieutvalget har fattet noen vedtak knyttet til problematikken om at mange studenter i juss får innvilget ekstra tid på eksamen. Det henger sammen med at kompetansen til å innvilge slike søknader ligger hos UiB sentralt. Både fakultetsstyret og studieutvalget har likevel anerkjent at det ligger et problem knyttet til dette, og i løpet av høsten 2025 har også problemstillingen kommet på dagsorden i flere fora. Dette ble tatt opp som en del av bakgrunnen for det nevnte lærermøte, og det ble også tatt opp av JSU i forbindelse med Læringsmiljøutvalgets møte på Dragefjellet den 5. november. Fakultetsledelsen har også ved flere anledninger tatt opp denne problematikken med UiB sentralt.

Studiedekanen ønsker å legge frem denne saken til drøfting. En del av formålet med saken er å redegjøre for de initiativene som har blitt tatt høsten 2025, og det er også på sin plass å diskutere hvordan saken skal følges opp i tiden som kommer.

Studiedekanen er av den oppfatning at oppfølgingen av saken inneholder to elementer som bør behandles i hvert sitt spor. Det første elementet – dimensjonering av eksamensoppgavene – må følges opp videre internt på fakultetet. Etter studiedekanens oppfatning er ytterligere regelendringer ikke den mest hensiktsmessige måten å følge dette opp på. Utformingen av eksamensoppgavene må gjøres av de emneansvarlige i samråd med oppgaveutvalget, men det er neppe mye mer å hente på å rettslig regulere dette . I stedet bør dette følges opp i en pågående dialog med JSU på den ene siden og de emneansvarlige på den andre siden.

Det andre elementet – innvilgelse av tilleggstid på eksamen – må følges opp overfor UiB sentralt. Det er viktig at en ordning med tilleggstid anvendes for å rette opp ulemper som enkelte studenter i utgangspunktet har, og at ordningen ikke fører til at enkelte studenter får en fordel som de i utgangspunktet ikke skulle hatt. I tiden fremover er det viktig at studiedekan og andre i fakultetsledelsen følger opp med sikte på å finne løsninger som ivaretar studenter som har medisinsk begrunnede behov for tilleggstid samtidig som ordningen ikke skal kunne misbrukes av studenter som ikke har et slikt behov. Det vil selvsagt være vanskelig å overprøve den enkelte søkerens legeerklæringer, men samtidig bør det undersøkes om den enkelte studentens medisinske begrunnede behov kan imøtekommes gjennom andre tiltak enn ekstra skrive tid på eksamen.

09.01.2026
MS

Utvalg: Studieutvalget ved Det juridiske fakultet
Saksnummer: 3/26-2
Møtedato: 21.01.2026
Journalnummer: 2026/219

Sensurfrister for Det juridiske fakultet våren 2026

Bakgrunn:

Universitetsstyret vedtok i møte 27.11.2025 å oppheve følgende forskrifter:

- *Forskrift om frister for sensur av eksamen ved Det juridiske fakultet ved Universitetet i Bergen*
- *Forskrift om sensurfrist for masteroppgaver mv. ved Universitetet i Bergen (UiB)*

Bakgrunnen for vedtak om oppheving er som følge av endringer i UiBs studieforskrift, vedtatt i samme møte, se sak S 104/25³. Endringene omfatter blant annet ny ordlyd i § 9-5 om sensurfrister, som reflekterer endringer i universitets- og høyskoleloven § 11-7 fjerde ledd.

Tidligere har Universitetsstyret vedtatt midlertidige forskrifter om sensurfrister ved Det juridiske fakultet, med hjemmel i universitets- og høyskoleloven (uhl.) og forskrift om studium ved Universitetet i Bergen (UiBs studieforskrift). Den siste forlengelsen ble vedtatt av Universitetsstyret i sak S 97/23⁴ (30.11.2023), og gjaldt perioden 01.01.2023 til 31.12.2028.

Behovet for forlenget sensurfrist har vært faglig begrunnet, blant annet for å sikre kvaliteten i sensurordningen med nivåkontroll gitt antallet tilgjengelige sensorer. Dermed har det foreligget et behov for forlenget sensurfrist. Dette har også vært ønsket av Juridisk Studentutvalg.

Vedtatt endring i UiBs studieforskrift § 9-5 bygger blant annet på at endringene i universitets- og høyskoleloven § 11-7 medfører at det nå ikke lenger foreligger en klar hjemmel til å vedta forlenget sensurfrist som strekker seg så bredt som ordningen til Det juridiske fakultet. Det følger av UiBs studieforskrift § 9-5 (3) at fakultetet selv i midlertidig forskrift kan vedta forlengelse av sensurfristen grunnet sensormangel, jf. uhl. § 11-7 (4). Myndigheten til å vedta midlertidig forskrift om forlengelse av sensurfrist grunnet sensormangel ligger dermed nå til fakultetet, og ikke lenger til Universitetsstyret.

³ https://ekstern.filer.uib.no/ledelse/universitetsstyret/2025/Protokoller2025/UTKAST_Protokoll2025-11-27.pdf

⁴ https://ekstern.filer.uib.no/ledelse/universitetsstyret/2023/2023-11-30/S_97-23Behandlingstid-for-sensur.pdf

Opphevingen av *Forskrift om frister for sensur av eksamen ved Det juridiske fakultet ved Universitetet i Bergen* gjør det nødvendig å vedta en ny midlertidig forskrift om sensurfrister for vårsemesteret 2026. Dette vil være i påvente av en ny sak som vil legges fram for Studieutvalget denne våren, og som da vil gjelde for studieåret 2026/2027. Det foreslås at sensurfristene som har vært gjeldende frem til nå videreføres for vårsemesteret 2026, ettersom eksamensplanen og den øvrige administrative planleggingen allerede bygger på disse fristene. Disse sensurfristene har også blitt kommunisert ut til de emneansvarlige og eksterne sensorer.

Videre følger forslag til ny midlertidig forskrift for sensur av eksamen ved Det juridiske fakultet ved Universitetet i Bergen:

Forskrift om frister for sensur av eksamen ved Det juridiske fakultet ved Universitetet i Bergen

§ 1.

For eksamener innenfor mastergradsstudiet i rettsvitenskap, med unntak av mastergradsoppgaver, settes sensurfristen til 5 uker etter siste eksamensdato i emnet. Dersom eksamen holdes så sent at sensuren først foreligger i det påfølgende semesteret, utvides fristen med fire uker.

§ 2.

For mastergradsoppgaver settes sensurfristen til to måneder fra innleveringen.

§ 3.

Forskriften trer i kraft fra vedtakelsestidspunkt og gjelder til og med 30. juni 2026.

Forslag til uttalelse:

Studieutvalget oppfordrer fakultetsstyret til å vedta foreslått midlertidig Forskrift om frister for sensur av eksamen ved Det juridiske fakultet ved Universitetet i Bergen.

16.01.2026
EIKOLB

Utvalg: Studieutvalget ved Det juridiske fakultet
Saksnummer: 4/26
Møtedato: 21.01.2026
Journalnummer: 2026/219

Handlingsplan for utdanning - oppfølging

Fakultetets handlingsplan for utdanning for årene 2026-27 ble behandlet av Studieutvalget i sak 71/25-4. Den ble deretter behandlet og vedtatt av fakultetsstyret i sak 91/25. Vedtaket lyder slik:

“Fakultetsstyret vedtek handlingsplan for forskning og handlingsplan for utdanning for perioden 2026-2027, med dei eventuelle justeringane og tillegg som møtet slutta seg til.”

Samtidig var det under møtet kommet frem enkelte justeringer og tillegg som fakultetsstyret ba Studieutvalget om å vurdere nærmere. Justeringene dreide seg særlig om punktet om internasjonalisering, hvor det ble etterlyst en formulering om behovet for å ha internasjonale rettslige temaer inn i læringsmålene på masterstudiet i rettsvitenskap.

Et forslag til justering av handlingsplanen ligger vedlagt, og der forslaget til endring er tatt inn med spor-endring.

Forslag til vedtak:

Studieutvalget slutter seg til den foreslåtte justeringen av handlingsplan for utdanning 2026-27.

MS/NØ

Handlingsplan for utdanning 2026–2027

Overordna mål: Utdanning for framtida

Fakultetet skal utdanne sjølvstendige og kritiske juristar. Fakultetet skal tilby eit studieprogram og ein studiekvardag som er kjenneteikna av problembasert og studentaktiv læring, forskingsbasert undervising samt god indre samanheng og progresjon mellom faga.

Handlingsplanen for utdanning er eit verkemiddel for å nå dei strategiske måla til fakultetet. Planen er forankra i fakultetet sin strategi for perioden 2023–2030 «Rettsvitskap i front» som vart vedtatt av fakultetsstyret den 13.06.2023 (styresak 59/23). Handlingsplanen for utdanning bygger samstundes på og skal bidra til å realisere strategiar, tilrådingar og planar for UiB meir generelt, slik som *Strategi 2023-2030 Kunnskap som formar samfunnet* og handlingsplanen *Et helhetlig læringsmiljø* (2023-2029). Handlingsplanen skal vere retningsgivande for fakultetet sitt arbeid for kvalitet i utdanninga i perioden 2026–2027. Våren 2026 er både studieordninga av 2021 og endringane på 1. studieår som ble gjort for 2025/2026 innfasa. I tillegg førar NOKUT tilsyn med utdanningskvaliteten i utdanningar innanfor rettsvitskap i perioden 2026-2028. Dette er faktorar som spiller inn på planen for utdanning dei neste par åra.

Korleis lese handlingsplanen

Delmåla og aktivitetane som er identifiserte i handlingsplanen skal bidra til å nå det overordna strategiske målet om å utvikle ei utdanning for framtida. Fakultetet vil ikkje utvikle eigne handlingsplanar for internasjonalisering, rekruttering, mangfald- og likestilling og formidling for perioden 2026-2027. Delmål og aktivitetar i handlingsplanen for utdanning skal slik også sikre strategisk framdrift på desse felta. Satsingsområda A-G i handlingsplanen reflekterer det samansette siktemålet:

- A: Eit studium med fokus på problembasert og studentaktiv læring
- B: Eit studium med klar indre samanheng og progresjon
- C: Sterk kopling mellom forskning og utdanning
- D: Dragefjellet skal vere ein levande campus
- E: Eit studium med høg grad av arbeidsrelevans og samarbeid med arbeidslivet
- F: Eit inkluderande jusstudium
- G: Studiet skal ha ein klar internasjonal dimensjon

Handlingsplan for utdanning 2023-2030

A: Eit studium med fokus på problembasert og studentaktiv læring

Delmål	Aktivitet	Ansvarleg
Fakultetet skal fortsette kvalitetsutviklinga av «Bergens-modellen»	Tilby gode lærings- og vurderingsformer	Studiedekan/ Studieutvalet/emneansvarleg e
	Vidareføre det gode arbeidet i regi av «Bedre læring, bedre juristar» med studentaktiv undervising over i driftsfase. Fortsette å søke eksterntfinansiering til vidareutvikling av vår studieordning	Studieutvalet/studieseksjonen

	Fortsette å vidareutvikle rolla til arbeidsgruppeleiarane i undervisningsopplegget, særleg med tanke på ny studieordning	Studieseksjonen/emneansvarlege på 1. og 2. studieår/emneansvarleg JUS 329
Studiet skal vere bygd på forskingsbaserte pedagogiske verkemiddel	Etablere ei forventning om at alle som underviser ved fakultetet brukar tid på å setje seg inn i korleis studentane oppnår læring ved ulike typar undervising og prøving Vidareføre ordning der Studieutvalet kan løyve undervisingstimar til emneansvarlege som ønskjer å setje i gang større prosjekt/endingar Jobbe for å få fleire meritterte undervisarar ved fakultetet Leggje til rette for at førsteamanuensisar som jobbar mot opprykk til professor kan oppfylle dei pedagogiske krava som gjeld for dette Styrke undervisningskompetansen til ph.d.-kandidatane ved å vidareutvikle pedagogikk-kurset for midlertidige tilsette Vidareutvikle pedagogisk fagfellesskap ved fakultetet	Dekan/studiedekan Studieutvalet Studieseksjonen/studiedekan Dekanatet Dekanatet Dekanatet/studieseksjonen
Fakultetet skal styrke kompetansen til undervisarar og studentar i bruk av kunstig intelligens i undervising og prøving	Auke kunnskapen om bruk av kunstig intelligens i juridisk arbeid Vidareutvikle retningslinjene for studentar, og fortsette arbeidet med å formidle god bruk til studentane	Dekanatet/emneansvarlege Studiedekan

B: Eit studium med klar indre samanheng og progresjon

Delmål	Aktivitet	Ansvarleg
Studieprogrammet skal innrettast med fokus på metodiske og faglege samanhengar mellom dei ulike faga	Fortsette å ha lærarmøter Dei eksterne fagfellane sine innspel til kontinuitet og progresjon i studiet skal følgjast opp Studiet skal ha ei aktuell og relevant fagsamansetjing	Studiedekan/studieseksjonen/emneansvarlege Eksterne fagfellar/studieutvalet

		Studiedekan/Studieutvalet/emne ansvarlege
Sjå på korleis ulike typar undervisningsaktivitetar blir honorerte i undervisingsrekneskapen	Vurdere om nokre av faktorane må gjerast om på for betre å passe i dagens studieordning	Studiedekan/studieutvalet/emne ansvarlege

C: Eit forskingsbasert studietilbod

Delmål	Aktivitet	Ansvarleg
Studiet skal inspirere studentane til å velje forskarkarriere og bidra til god rekruttering av sterke kandidatar til ph.d.-programmet ved fakultetet	Fakultetet skal frå tidleg på studietsynleggjere moglegheitene for ei karriere innan forskning på fakultetet Fortsette å informere om forskarlinja Identifisere og implementere tiltak for å sikre langsiktig rekruttering til forskarlinja	Dekanatet/emneansvarlege Studieseksjonen/emneansvarlege Dekanatet
Synleggjere forskingsperspektivet i det enkelte emnet	Prioritere plass i undervisinga for nyare forskning på feltet Bruke den nye ordninga for prøveføresningar for å integrere tema frå førelesingane i undervisinga og oppfordre studentane til prøveføresingar Oppfordre emneansvarlege på alle studieår til å inkludere forskingsartiklar i kjernelitteraturen	Emneansvarlege/studieutvalet Studiedekan/ forskningsdekan/emneansvarlege Studiedekan/studieutvalet

D: Dragefjellet skal vere ein levande campus

Delmål	Aktivitet	Ansvarleg
Auka nærvær på campus for både studentar og tilsette for å skape eit aktivt læringsmiljø	Fortsette å utvikle eit undervisningsopplegg på fjerde og femte studieår som legg til rette for studentaktiv læring og der nærværet på campus styrkjer studiemiljøet Etablere møteplassar for studentar på femte studieår, og oppretthalde lesesalsplassar for dei som skriv masteroppgåve	Studiedekan/emneansvarlege /studieseksjonen Studieseksjonen
Studentane ved fakultetet skal oppleve å ha eit godt og trygt læringsmiljø	Fortsette å bruke arbeidsgruppeleiarane aktivt som ressurs for godt psykososialt læringsmiljø. Fortsette møte kvar veke med JSU om status og aktuelle tiltak	Studieseksjonen/studiedekan Studiedekan

E: Eit studietilbod med høg grad av arbeidsrelevans og samarbeid med næringslivet

Delmål	Aktivitet	Ansvarleg
Arbeide for at fleire emne implementerer praksisnære element	Emneansvarleg skal gjennomgå undervisningsopplegget med fokus på om det kan integrerast fleire praksisnære element Fakultetet legg til rette for at studentar er til stades ved ei eller fleire rettssaker i løpet av studiet	Studieutvalet/studiedekan//emneansvarlege Studiedekan/studieseksjonen /emneansvarlege
Auke talet på praksisplassar i samband med masteroppgåve (eksterne skriveplassar)	Auke samarbeidet med aktørar i vestlandsregionen og informere studentar og arbeidslivet om fordelar med praksisplass	Dekanatet /studieseksjonen
Karrierefremjande arrangement ved fakultetet skal vere inkluderande	Samarbeide med studentorganisasjonane ved fakultetet om mangfald ved karrierefremjande arrangement	Dekanatet/studieseksjonen
Føre vidare av arbeidslivspanel ved fakultetet	Halde årlege møter og løpande hente inn innspel frå panelet der det er aktuelt	Dekan/studiedekan/studieseksjonen
Fakultetet skal tilby forskingsbasert etter- og vidareutdanning etterspurd av arbeidslivet	Vidareutvikle dei to executive-masterprogramma som fakultetet koordinerer Bidra inn i erfaringsbasert master i offentlig forvaltning Vurdere om nokre av våre emne skal gjerast om til reine vidareutdanningsemne eller hybridemne	Dekanatet/studieseksjonen

F: Eit inkluderande jusstudium

Delmål	Aktivitet	Ansvarleg
Fakultetet vil jobbe for å vere ein inkluderande og mangfaldig studiestad	Fortsette å samarbeide med arbeidsgruppeleiarane om følgje opp studentane dei to første studieåra Fortsette å ha god dialog med studentorganisasjonar ved fakultetet og JSU om inkludering og mangfald	Studieseksjonen/studiedekan /emneansvarleg JUS329 Dekanatet/studieseksjonen
Aukt mangfald	Fakultetet skal vurdere tiltak for å sikre ei breiare studentsamansetjing.	Dekanatet/studieseksjonen
Legge til rette for at alle nye studentar får ein god start og ei god velkomstveke	Evaluerer noverande opplegg og setje inn tiltak som kan føre til forbetringar	Studiedekan/studieseksjonen
Jobbe for eit godt samarbeid mellom fakultet og studentmiljøet	Fortsette å sende ut fredagshelsing frå dekanatet Fortsette samarbeid med studentorganisasjonar ved fakultetet og JSU	Dekanatet/studieseksjonen Dekanatet/studieseksjonen

Fakultetet skal vere ein attraktiv og inkluderande utvekslingsdestinasjon	Evaluere noverande velkomstopplegg og setje inn tiltak som kan føre til forbetringar	Dekan/studieseksjonen
---	--	-----------------------

G: Studiet skal ha ein klar internasjonal dimensjon

Delmål	Aktivitet	Ansvarleg
<u>Gjere studentane førebudd på ein arbeidsmarknad der internasjonal rett blir stadig viktigare</u>	<u>Sørge for at masterstudiet i rettsvitenskap, også i framtida, har sterke innslag av internasjonal rett</u>	<u>Dekanatet/studieseksjonen</u>
Fakultetet skal sikre at studentane får høve til å studere ved gode institusjonar i utlandet	Fortsette utvikling av <u>utvekslingsportefølja gode avtaler for innveksling og utveksling</u>	Dekan/studieseksjonen
Syte for at studentar som ikkje reiser på utveksling får internasjonale perspektiv som ein del av studieprogrammet	Bruke internasjonale studentar som ein ressurs for «internasjonalisering heime» på engelskspråklege val- og spesialemne, under dette leggje til rette for samarbeid og dialog mellom studentane i undervisningssituasjonen Oppfordre emneansvarlege på alle studieår til å inkludere engelskspråkleg litteratur i kjernelitteraturen i alle emne	Emneansvarlege for engelske val- og spesialemne Emneansvarlege/ studiedekan